

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului</p> <p>Parohiile cl. I. și II. pe un an 5000 Le Parohiile cl. III. . . . . 4000 Le Parohiile sub clasă . . . . . 3000 Le Pentru particulari . . . . . 1500 L.</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITI PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concurs de prot. 400 Lei. Parohii de cl. I 2500, de cl. II 2000, de cl. III 1000. La celelalte publicații 1 cm. 20 Lei</p>
---	--	--

• ZIUA M. S. REGELUI MIHAI I.

Ziua de 8 Noembrie, în care Biserica străbună prăznuiește pe Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril e ziua onomastică a tânărului nostru rege Mihai I.

În viața neamului nostru dinastia este simbolul și certitudinea împlinirii destinului nostru istoric. La temelie României moderne stă regalitatea și monarhia. La orice răscruce istorică Regele a avut inițiativa și poporul l-a urmat cu devotament și abnegație.

Regele nostru poartă un nume simbolic și plin de rezonanță istorică. Toate nădejdele neamului și toate aspirațiile poporului sunt întru chipate în înțelepciunea și tenacitatea Regelui Mihai I.

În momentul cel mai dramatic al istoriei noastre, în 23 August 1944, Regele ne-a oprit dela dezastrul militar și dela o prăbușire socială.

Prin cutezanța și hotărârea regală am trecut în rândul marilor aliați și am contribuit cu dărnicie la câștigarea războiului și la lichidarea imperialismului teutonic.

În concepția de viață a poporului nostru și în tradiția de veacuri, voevodul și regele, reprezintă armonia și dreptatea socială. Regele, e părintele ce se îngrijește de toți și folosește toate energiile în lupta pentru redresarea și rege-

nerarea vieții sociale. Regele e al nostru și porunca regală constituie pentru toți datorie de conștiință și onoare. De aceea țara întreagă e în jurul regelui, întocmai ca albinele într'un stup în jurul reginei.

Acum, în acțiunea de refacere și reconstrucție a țării, poporul întreg e în jurul tronului și cu deplină convingere și credință ascultă chemarea regelui. La muncă pentru progresul și fericirea patriei.

Regele are urechea plecată la vocea poporului și dă expresie tuturor inițiativelor democratice. În jurul regelui, stau sfetnicii săi, cu care se străduiește zi și noapte spre a înfăptui reformele cerute de realitatea vieții postbelice.

Țara întreagă și Biserica străbună, în această zi înalță rugăciuni Creatorului să lumineze mintea Regelui și să-i dăruiască putere și sănătate spre a realiza o Românie liberă, independentă și democratică.

Uniți în cuget și simțire să strigăm cu toții;

TRĂIASCĂ REGELE MIHAI I,
simbolul patriei și chezașa democrației românești.

Prof. I. Butea

Pârnga literaturii bănăţeneşti Palia Orăştiei 1582

Regretatul Nicolae Densuşianu, (frate cu prof. din Iaşi Aron, tata profesorului din Bucureşti Ovidiu) încredinţat de Academia Română din Bucureşti, a cercetat bibliotecile mai însemnate din Ardeal şi Ungaria în vara anului 1879.

Cu ocazia aceasta, a dat în muzeul naţional al Budapestei, de un exemplar, al Paliei Orăştiei.

Nu a întârziat a face o notiţă prea lăconică dar totuşi foarte interesantă în periodicul „Magyar Könyvszemle“, Budapest, 1879, pg. 1578. De aici în 1885, a reprodus Szábó Károly, în „Régi Magyar Könyvtár“, vol. II, Budapest, Nr. 170.

Exemplarele din Blaj şi a lui Molnár din Budapesta, trebuie că le cunoştea, „de visu“, Dr. Mihail Gaster, în Bucureşti, căci în 1898, pomeneşte de ele în Istoria literaturii române redactată nemţeşte cum vom vedea mai jos.

Exemplarul deteriorat din Budapesta e dăruit de Dr. Ioan Molnár, profesor medic în Cluj, în 1814, amintit cu multă laudă de mai multe ori, în corpul acestei discuţiuni.

Pe scoarţa dela începutul cărţii Paliei, se citesc următoarele cuvinte, în latineşte., după cum, adecă se obişnuiau cărturarilor să facă notiţe lapidare, pe acele vremi:

„Praesentem Sacrum Librum Biblia Valachico Idiomatice Typis editum, inter antiquitates non medio-criter numerandum.

Inclytæ Regni Hungariae Crebri Bibliothecae dono offero, 26 Iuly 1814.

Defectuositatea acestui exemplar a fost completată, restaurată şi reconstruită în 1907, de Dr. Iosif Popovici prof. univ. privat în Budapesta şi frate cu renumitul protopop ortodox Dr. Gheorghe Popovici, Logoj, fiii parohului din Cliciova, sat în aritul Logojului.

Exemplarul, din Budapesta, e mai pus şi sub incuctoare, şi e imunizat de distrugerea moliilor. E semnalat la R. M. K. II. 185.

Regretatul Iosif Popovici, somitate la români, în disciplina fonologiei limbilor slave şi române, a debutat în 13 Mai 1911, în şedinţa Academiei Române din Bucureşti, despre Palia Orăştiei, pârnga literară a Bănăţului.

El verifică prin juxtapunere a textelor, că Palia noastră e o traducere din ungureşte, de sasul renegat, discipolul lui Melanchton, Gaşpar Heltay, pastör calvin în Cluj, la anul 1551.

Flexiunea verbală e foarte adeseori absolut adaptată sclavic flexiunii ungureşti.

Lexica nu e bogată în împămutări din cea ungurească. De tot abia 63 cuvinte maghiare sunt utilizate.

Acestea, popovici le împărţeşte în 3 categorii. Unele din limba generală maghiară, altele mai puţine, de origine provincială şi apoi iarăşi cele mai puţine, sunt plâzmuiri de limbă doctrinală.

E un curiosum, că în Palia nu e alterată lexica, ci din contră, morfologia şi sintaxa e denaturată. E ceva neobişnuit în ciocnirea ordinară a limbilor disparate!

Totdeauna se saturează mai întâi vocabularul, apoi vine rândul la ţesături şi construcţii din idiomul străin, mai forte.

Palia Orăştiei se păstrează cu grijă mare în 6 exemplare.

În Budapesta un exemplar la muzeul naţional şi altul la Academia maghiară, dăruit la oaltă cu mai multe alte monumente de a noastre, de românul renegat Teodorescu, unul în Alba Iulia, la episcopia grupul Batyányi grot, un exemplar în Blaj, (dela Cipar) unul în Bucureşti şi ultimul în Oradea.

Între toate complet total e numai cel din Oradea, al fundaţiunii Jiga.

Celui din Budapesta, dela Dr. Molnár, deşi textual e întreg întreguţ, îi lipsesc unele notiţe, glose marginale.

Se presupune, că cartea a fost compactată odinioară şi cu acel prilej au fost tăiate ici coale mai multe slove.

Se mai crede încă, că acest monument, a căzut drept pradă flacărilor?

În 1907, mai duhnia încă alfum şi şgură şi era binişor afumat.

Despre Palia Orăştiei, fonologia, (îmi dau bine samă că fonologia ca disciplină filologică divergiază de fonetică, mai ales la filologii francezi) morfologia lexica, semasiologia, istoria culturală şi a limbii noastre vechi bănăţene, am scris acum 41 ani, ci numai ca amator, ca diletant mic. Nu am pregătire limbistică, şi am scris numai din fragmente de text din diferite antologii şi din mai multe cărţi şi reviste.

Textul integral e cunoscut numai din 1911, de Dr. Iosif Popovici şi apoi de Mario Raques, prof. francez secundar în Bucureşti.

Numai în acest mod se va putea judeca just: manciătăţile, greşelele, golurile şi tot felul de scăpări, recunoştinţe şi neajunsuri, ce se vor afla în numita mea încercare, carea e prima dealtcum examinare mai amplă la noi.

(Urmează)

Dr. Ştefan Pop

Congresul general al preoților din România

La 16 și 17 Oct. a. c. s'a ținut în sala adunării deputaților din București primul congres al tuturor reprezentanților cultelor din întreaga țară, sub prezidenția I. P. Sf. Sale Patriarh Nicodim și a P. Cuc. Sale pâr. C. Burducea, Min. Cultelor, în prezența Chiriarhilor, a a înaltului Guvern, a reprezentanților bisericilor vecine și a tuturor cultelor din țară.

După slujba religioasă din biserica Sf. Patriarhii, săvârșită de un sobor de arhieriei și preoți, s'a deschis ședința prin cuvântul de binecuvântare al I. P. Sf. Sale Patriarh Nicodim care a spus:

„Am venit cu deosebită plăcere în mijlocul dv., al slujitorilor lui Dumnezeu. Dumnezeu este iubire și cei ce slujesc Lui, lucrează pentru instaurarea în lume a iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni. Și prin aceasta lucrează la restabilirea păcii și a fericirii oamenilor.

De aceea, aflându-mă în mijlocul dv., al slujitorilor lui Dumnezeu, nu știu ce urare bună v'aș putea face, decât aceia ca să vedeți instaurată în lume iubirea de Dumnezeu și iubirea de oameni. Și prin aceasta, instaurată pacea și fericirea. Isbândă în lucrul vostru cel mareț și sfânt!

Amin! Amin! Amin! Adică: așa să fie, așa să fie, așa să fie!“

După formarea presidiumului de onoare și activ, urmează cuvântul de deschidere al P. C. C. Burducea, președ. uniunii preoților democrați, care între altele a spus:

„Pentru prima oară în istoria țării noastre, reprezentanții tuturor cultelor își întind mâna și se îmbrățișează în numele unuia și adevăratului Dumnezeu, care și revarsă astfel mila Sa peste noi. Este fără exagerare, o faptă unică în istoria religioasă a Europei, care de două mii de ani n'a cunoscut un sinod în mic ca cel de astăzi, în care Vechiul Testament, Noul Testament, Coranul și Reforma, sub diferitele ei aspecte, stau alături, la stat înțelept și la colaborarea fără rezervă. Este un conclave mareț, unic în analele continentului și cu perspectiva de a schimba total fața morală a țării.

Eu am însă deosebită plăcere să cred că acest frumos sinodiu al cultelor din România în care v'ați adunat în număr atât de mare, într'o disciplină impresionantă, atestă dorința fierbinte a unei colaborări desăvârșite nu numai între reprezentanții cultelor, ci mai ales între toți credincioșii acestor culte“.

Di. prim-ministru *Dr. P. Groza*, a spus între altele:

„Și eu fac parte dintr'o familie preotească, de pe malurile Streiului. Am crescut în dangă-tul clopotelor, în mirosul busuiocului și cunosc prea bine gustul prescurei. Dar nu numai în calitate de fiu de preot și de deputat eparhial viu în fața voastră, ci și în calitate de cetățean, pentru că fiecare cetățean al țării are datoria astăzi să fie cu sufletul întreg aici. Sala aceasta cuprinde într'un minunat tablou toate cultele, așa cum n'a mai fost niciodată. Mai iau cuvântul astăzi în fața dv. și în calitate de șef al guvernului.

Am greșit noi până acum? Noi n'am stins nici o viață de om și nu am vărsat nici o picătură de sânge. Nu dorim moartea păcătosului, ci îndreptarea lui. Toate actele guvernului nu fac decât să propovăduiască dragostea și unirea între toți cetățenii țării noastre. Noi suntem Români și vom rămâne Români, dar dragostea noastră de Neam înseamnă și dragostea față de toți.

Insistând asupra relațiilor țării cu toți vecinii, în frunte cu U. R. S. S., d. dr. Petru Groza a subliniat că aceste relații au fost dezvoltate de către guvernul de sub conducerea D-sale, într'un spirit de sinceră prietenie și numai pe calea dragostei și a unei adevărate democrații.

Puneți, preoți, a spus d-șa în continuare, făclia pe masă, nu sub obroc și luminați căile poporului. Ne aflăm în pragul unei lumi noi, pe calea evoluției sociale. Fiți solidari cu noi în gândul că țara nu poate da îndărăt și că ea trebuie să meargă înainte. Noi ne aflăm deja pe linia schimbărilor, dar fără vărsări de sânge, fără revoluții, fără convulsioni“.

După ce urează succes congresului, d. dr. Petru Groza citește, decizia ministerială prin care Ministerul Cultelor revine asupra tuturor epurărilor de preoți, făcute până acum.

Preoții epurați se reintegrează pe data acestei deciziuni, excepție făcând numai preoții cari au părăsit țara, sau care nu au revenit la eparhiile lor.

După citirea unei scrisori a D-lui prof. P. Constantinescu-Iași, Min. Propagandei, a urmat apoi magistrala cuvântare a I. P. Sf. Sale Mitropolitului Nicolae Bălan al Ardealului, care a spus între altele:

„În mijlocul schimbărilor vremii misiunea Bisericii rămâne neschimbată. Biserica creștină e supusă schimbărilor vremii, în substanța ei divină însă rămâne identică în toată vremea, asimilându-și curentele, precum apa mării asimilează apa râurilor. Nici noi nu suntem străini în mijlocul curentelor noi de astăzi și stăm cu

fruntea ridicată, pentru că avem conștiința neșătată. Biserica noastră a fost totdeauna și va rămâne *mama poporului* nostru, care l-a legănat, l-a povățuit singură până și-a putut forma un caracter istoric. Noi preoții n'am fost o clasă privilegiată, ci am stat, sute de ani, alături, și în bine și în rău, de țaranul iobag și i-am ținut nădejdea trează într'un viitor mai bun. Cine a mângăiat pe iobag și cine s'a rugat pentru ei? Cine i-a ajutat și cine a luptat pentru dreptatea lor? Cine a înscris martiri mai mulți ca Biserica noastră pentru libertatea poporului? Biserica noastră a fost tolerantă față de alții, căci nu există nici un singur caz, ca această Biserică să fi ridicat mâna asupra altui neam, sau să fi persecutat credința sau limba cuiva, de aceea nu ne simțim conștiința împovărată. Fără a supăra pe nimeni — ar fi bine ca și alții să poată avea conștiința tot atât de împăcată. În centrul misiunii noastre stă mântuirea sufletelor și toate voim să le aducem în legătură cu această misiune în care nu putem fi înlocuiți cu nimeni. Din această constatare rezultă nu o mândrie, ci o grea răspundere, care trebuie să tacă pe fiecare preot să-și pună tot devotamentul în această grea misiune. Astăzi se vorbește mereu de democrație. Noi ca slujitori ai poporului am fost străbătuți de sentimentele cele mai largi democratice, și nu ne considerăm democrați improvizăți de ieri la porunca vremurilor noi, ci stăm dela începutul formării poporului nostru și prin toată tradiția și misiunea noastră în cele mai intime gânduri și simțăminte cu soarta poporului nostru. Cum putem fi noi reacționari, cari am suferit 1000 ani, de aceea sunt convins că fiul de preot din Ardeal nu va vedea în noi reacționari. Nu ne simțim străini de nici un progres sau în mijlocul civilizației, căci Evanghelia cu nimic nu ne oprește la aceasta, căci Mântuitorul Hristos a îndemnat la perfecțiune și la cel mai larg progres.

Noi ne iubim țara și neamul și prin această iubire justificăm prezența noastră în mijlocul neamului nostru și stăm gata să-i aducem tot devotamentul nostru, stând în ajutorul conducătorilor, să ne ducă la progres. Ne gândim cu dragoste la ziua de 23 August 1944 și mulțumim Providenței, că ne-a întors pe drumul adevăratului destin al Neamului. Însoțim cu devotament și dragoste fapta de curaj a înțeleptului și curajosului nostru Rege Mihai I (vii aplauze și se cântă imnul regal). Mulțumiri aducem tuturor bărbaților, cari l-au sprijinit în acest act.

Profund suntem mulțumitori marilor noștri aliați pentru ajutorul dat, și în deosebi ca păstor din Ardeal, suntem recunoscători U. R. S.

S-ului și glorioasei ei armate pentru că ne-au ajutat să desrobim jumătate din Ardeal, nedespărțit pe vecie de aci înainte de trupul Patriei noastre. Privim cu încredere în viitorul neamului nostru și această încredere s'a propovedit de slujitorii altarelor în toate sufletele românești. Un popor conștient de misiunea sa în lume nu-și reneagă trecutul și nu-și pierde încrederea în viitorul său, bazat pe vitalitatea și virtuțile sale sufletești. Văzând reprezentanții tuturor cultelor din țară în prima întrunire sunt convins, că dacă toți vom asculta de percepțele Bisericii noastre vom găsi alături în activitatea pentru binele poporului și ne vom apropia unii de alții în lucrarea pentru înfrățirea tuturor spre binele Țării și Neamului. Amin“.

Urmează salutul diferitelor culte.

Păr. D. Petrov în numele bisericii bulgare; *Păr. Milan Similianici*, min. agriculturii în Jugoslavia federativă, în numele bisericii sârbești; *Păr. Gala Galaction* în numele Facultății de Teologie din București, *Păr. Dr. V. Bălibanu*, protoiereu din Cluj în numele bisericii unite; *Dr. C. Horvath* în numele calvinilor; *K. Möckel* în numele luteranilor; *Al. Șafran* în numele cultului mozaic; *Păr. Piru Buschie* în numele bis. ort. albaneze; *Arhim. Basken* în numele bis. armenice; *Muftiul Murad Abi-Bulah* în numele musulmanilor și *Marin Predescu*, în numele uniunii cântăreților.

După citirea telegramelor adresate de congres, prima ședință s'a închis.

În 16 X în ședința de după amiază s'au citit referatele urmate de discuții de *Păr. Gala Galaction* despre „Încadrarea clerului român în ordinea actuală“, prot. *Gh. Iliescu-Izvoarele* despre: „Legăturile bis. ort. rom. cu celelalte bis. ort. și în special cu bis. ort. din U. R. S. S.“ Prot. *Dr. I. Vască* despre „Biserica ort. și celelalte culte“.

Seara a avut loc la Ateneul Român un concert dat în onoarea congresiștilor de către Corul Soc. Rom. de Radiodifuziune.

În ziua doua *Păr. Dr. Marin Ionescu* a citit referatul despre „Rolul Bisericii în refacerea Țării“, *păr. C. Minculescu* despre „Biserica și învățământul religios“, *păr. prof. Dr. Liviu Stan* despre „Concepția religioasă și concepția dialectică“ și *Dr. Marin Predescu* despre „Cântăreții bisericești“.

După masă *Păr. C. Burducea*, Min. Cultelor și-a desvoltat referatul despre „Organizarea și rolul Uniunii preoților democrați“. După cuvântarea Dlui R. Zăroni, Min. Agriculturii, urmează citirea rapoartelor delegaților uniunii preoților democrați din provincie.

Se votează apoi statutele Uniunii preoților democrați și se alege comitetul central și anume: Președinte C. Burducea Min. Cultelor, membrii: preoții G. Iliescu, Z. Mântulescu, Șerpoianu, Ulpiu Petrescu, Gagiu, Al. Marinescu, Dragomirescu Anca și Sârbu, iar supleanți preoții: Custin, Vasilescu-Buzău, Pătrășcanu și Pârvulescu. Censori, preoții: Costea Traian, Al. Ionescu și Sârbu, iar supleanți preoții Săbău și Balotescu.

După terminarea Congresului preoții au făcut o manifestație l. P. Sf. Patriarh Nicodim, care după ce a ascultat corurile preoțești, le-a împărtășit patriarhicești binecuvântări.

În ziua de 17 X a. c. seara s'a dat la restaurantul „Victoria” un banchet, la care au luat parte congresiștii, în frunte cu membrii guvernului, reprezentanții bisericilor sârbe și bulgare și alte personalități.

Rap.

Din activitatea Oastei Domnului

Cu toate greutățile timpului și a vieții prin care a trecut omenirea în cursul anului 1945, Oastea Domnului „n'a dat cu nimic înapoi” (Is. 50, 5), dela lupta duhovnicească pe terenul vieții înțelenite de păcat. Ea și-a purtat cu vrednicie steagul în lungul și latul Eparhiei Caransebeșului, sârguindu-se fără preget (Rom. 12, 11), a aduce pe cei dinafară în Biserică și de a trezi pe cei din Biserică la datoria creștinească.

În cursul acestui an, am ajuns să urmăresc pas cu pas toate luptele, contra păcatului, ce le-a dat Oastea Domnului de prin aceste părți, și am constatat că, holda duhovnicească n'a rămas înăbușită cu totul de buruienile necredinții, ci a fost frumos pârguită de razele Duhului Sfânt.

Harnicii ostenitori și-au pus cu îndestulare toată căldura sufletului lor la deștelenirea multor ogoare sufletești.

Frații și surorile din toate părțile, în frunte cu preoții, sub tâlfâirea steagurilor ostășești au mers curajoși la luptă, predicând adevărul, blândețea și dreptatea (Ps. 44, 34) printre creștini.

Au ținut adunări în care s'au sfătuit, despre cum vor putea mai ușor deștepta sufletele celor ce dorm sau se află în suferință spirituală, ca să-i „împreune cu Hristos”. (Filip. 1, 21-23).

Cu binecuvântarea sfintei Episcopii am luat și eu parte la greul luptelor Oastei și peste tot am constatat că adunările au fost întotdeauna încununate de succes și aproape niciodată nu

s'a întâmplat să plece cineva din mijlocul adunării fără o mică schimbare sufletească.

Adunări de an s'au ținut în comunele:

Teregova, Luncavița, Buchin, Slatina, Petroșnița, Borlova, Golet, Ilova, etc.

La toate adunările s'au făcut slujbe de preoți în sobor, după ospățul comun pregătit de membrii Oastei, ostașii în frunte cu preoții au trecut la desfășurarea programului împletit din rugăciuni, cuvântări, cetiri din Biblie și declamări.

Pentru îmbărbătarea fraților, am călătorit la satele Bogoltin, Corniereva, etc., deschizând frumoase ocazii de petreceri duhovnicești... (Efs. 5, 18).

În toate părțile am predicat din fântâna necesată a cuvântului dumnezeesc.

Frații, flămânzi, setoși și terciți de hrana cea aleasă a sufletului, cu mâinile întinse apucau și gustau la nesăturare cuvântul că „bun e Domnul” (Ps. 136, 1).

Tot în acest an, de grea încercare, cu aprobarea Sfintei Episcopii, am organizat un pelerinaj cu membrii Oastei Domnului la sf. Schit de pe „Muntele Mic”, în ziua de 20 Iulie, Sf. Prooroc Ilie, patronul Schitului.

Încă din ajunul praznicului, în procesiune, am urcat muntele în imne de cântări duhovnicești.

Sfânta Episcopie ● fost reprezentată prin P. C. Prot. Dr. M. Bănescu, consilier referent și P. C. Ilie Câmpianu, revizor eparhial. La Sf. Liturghie au mai luat parte pe lângă delegații Sf. Episcopii și preoții Pavel Luca — Glimboca, Simion Stanca — Borlova și ierom. Ioanichie Popescu-Ada-Kaleh.

Corul parohiei Borlova condus de învățătorul Nistor Boșcai ne-au dat răspunsurile covenite.

O noapte senină și călduroasă, luminată de razele argintii ale lunii pline, au dat sărbătorii un farmec divin, care se simte numai în noaptea Paștilor.

Cel mai mișcător moment și mai răscolitor de simțeminte sfinte a fost, când în liniștea acelei nopți splendide, peste văile și munții Banatului răzbătea ecoul armoniei mărețe a clopotelor din sihăstria „Muntele Mic”.

Manifestarea religioasă a Oastei Domnului din anul acesta, ne dovedește fondul adânc religios nealterat al sufletului Neamului, ne dovedește că și aici sunt comori nebănuite, prețioase, păstrate din moși strămoși cu sfințenie; ne dovedește că virtuțile străbune dăinuiesc în sufletul urmașilor. Ne mai dovedește, că acest popor este flămând și însetat de hrana duhovnicească

și de apa cea vie a lui Hristos — și îndată ce i se ivește prilejul și împrejurările îi sunt prielnice, năvălește ca un torent nestăvilit către mână cea cerească și izvorul vieții duhovnicești.

Acest fapt ar trebui să îngâdureze adânc pe conducătorii lui sufletești și trupești și să nu-l lase nici o clipă lipsit de dulceața hranei sufletești.

Oastea Domnului e cea mai bună mișcare duhovnicească, fiindcă ea singură lucrează pe baza învățăturilor sf. Scripturi și se ține mai aproape de Biserică.

Ierom. Epifanie

† Pr. Ioan Bălăngeanu

S'a stins din viață septuagenarul preot pensionar Iulian Bălăngeanu într'o zi frumoasă de vară întârziată pe ale noastre meleaguri. S'a stins după o muncă istovitoare în ogorul Domnului pastorând 44 de ani turma care i-a fost încredințată spre păstorire. Cartea vieții în infinitul nepătruns de noi a fost deschisă și divinus creator a chemat la sine pe credincioasa slugă, ca să-și primească răsplata pentru că a fost bogat în fapte bune. Cartea faptelor dovedește o pastorație a enoriașilor, exemplară, fiind de strajă de dimineața până seara ca nu cumva dușmanul venind să semene neghina în grâul curat semănat de dânsul. Timpul cât l'a petrecut pe acest pământ a fost un exemplu pentru toți, de dragoste, muncă și autoritate nelăsând să se încuibeză nici o sămânță rea atât în familie cât și în mijlocul turmei ce a păstorit-o. Dovadă de dragoste frățească și părintească a dat-o lungul cortegiul ce l'a petrecut la lăcașul veșniciei. În frunte cu păr. prot. Dr. A. Mihaescu și părintele M. Jigorea a descins în comună și corul „Vidu“ din Lugoj condus de neîntrecutul maestru Dl prof. D. Stan însoțit de marcantele personalități lugojene Dr. T. Popovici fost ministru, Dl Judecător Niculescu, L. Pera avocat, Dr. T. Seviciu notar public, Ing. T. Galiciu, Ing. T. Răbăgia, Dl avocat Dr. V. Curuțiu, Dr. A. Peteanu, cari cu toții alături de îndurerata familie și a întregii populații a micului sat Măguri au înălțat rugăciuni pentru odihna sufletului răposatului.

În cântecele duloase ale Prea Cuc. Păr. Prot. asistat de un mare număr de preoți și răspunsurile armonioase ale corului „Vidu“ corpul defunctului este adus în dimineața zilei de 13 Septembrie a. c. în Sfânta biserică din loc pe care dânsul cu mari sacrificii a zidit-o spre fală comunei și cinstea defunctului. Sfânta litur-

ghie săvârșită de păr. prot. și preoții M. Jigorea și L. Mladescu, decurge într'un cadru solemn și de reculegere sufletească. Corul „Vidu“ dă răspunsurile. Prohodul este o adâncă meditare pentru fieștecare, iar predicile rostite de păr. prot. și păr. M. Jigorea sunt o oglindă fidelă a tot ce a pierdut satul prin moartea părintelui Iulian Bălăngeanu și a faptelor sale săvârșite pentru ridicarea comunei. Înainte de coborîrea sicriului în pământ, Dl Dr Seviciu remarcă printr'o cuvântare serviciile aduse de răposatul în Domnul, în calitate de învățător confesional.

De acum încolo corpul Părintelui Iulian Bălăngeanu s'a dus de acolo de unde a fost compus, iar sufletul să-și primească răsplata de slugă bună și credincioasă, care și-a îndeplinit conștiincios misiunea ce a primit-o.

Fie-i țărâna ușoară!

Pr. Lazăr Mladescu

INFORMAȚII

Vizitațiuni canonice. P. S. nostru Episcop Veniamin, cu toate greutatele actuale de deplasare în parohiile dela extremitatea eparhiei, neluând în seamă oboseala și riscurile unor asemenea călătorii, în zvel său apostolic, Vineri, 26 Octomvrie, în ziua Sf. M. M. Dimitrie, Sâmbătă 27, Duminecă 28 și Luni 29, însoțit de P. C. Sa părintele Protoieru ic. sfior R. G. Ancușa, consilier ref. eparhial și diaconul catedral D. Băloni, a vizitat mai multe parohii din protopopiatele: Oraviței și Bisericii-Albe.

Nefiind în situația de a cunoaște felul cum s'au desfășurat vizitațiile canonice, raport mai detaliat vom publica în numărul viitor al foii noastre.

Deschiderea festivă a Academiei noastre teologice și a Școlii eparhiale de cântăreți. Duminecă 28 Octomvrie, după oficierea Sf. Liturghii și chemarea Duhului sfânt în biserică noastră catedrală de către P. C. Părinte Protoieru Dr. Zeno Munteanu, rectorul Academiei, P. C. Protoieru T. Roșea, paroh local și C. Păr. O. Tursa, spiritual, în localul Academiei s'a onciat sfințirea apei.

După aceea, de față fiind Corpul profesoral, Consilierii eparhiali, și o selectă asistență, în mijlocul căreia am remercat prezența P. C. Părinte Protoieru militar Lt. Col. C. Buracu, cunoscutul animator al tineretului, P. C. Păr. Rector Dr. Z. Munteanu, a ținut un magistral cuvânt de inaugurarea cursurilor.

Insistând asupra misiunii proțești, chemare sfântă și de grea răspundere, într'o lume subjugată banului ca singurul izvor de fericire, încheie cu un frumos apel de descătușare din sânul acestei lumi și temeinică pregătire școlară a viitorilor slujitori ai Sf. Altar strămoșesc.

P. S. Sa Episcopul nostru Veniamin, fiind în vizitații canonice, n'a putut lua parte la deschiderea festivă a noului an școlar, dar sufletește a fost prezent în mijlocul profesorilor și studenților.

Deschiderea festivă a cursurilor la liceu și școala normală „Ioan Popasu“. După invocarea Duhului sfânt, cu fastul cuvenit și reculegerea sufletească a profesorilor și tineretului școlar, s'a făcut inaugurarea cursurilor și la cele două instituții de învățământ secundar din localitate, după ce la Gimnaziul de fete cursurile s'au inaugurat în aceeași atmosferă creștinească, cu două săptămâni mai înainte.

Fie, ca pacea lui Hristos să se sălășuiască în sufletul tuturor, spre a da putere de muncă elevilor și profesorilor, în aceste vremuri grele, de cumplit sbucium pentru existență, spre binele Neamului și a Patriei.

„Corul elevilor“ condus de neobositul Prof. D. D. Cuzma, Vineri în 26 Oct., la Sf. M. M. Dimitrie, și-a început activitatea de toamnă, în biserica Sf. Ioan, prin darea răspunsurilor la oficierea sf. liturgii. Liturgisitorii au fost: C. Pr. I. Câmpianu, revizor eparhial și diacon N. Corneanu.

În cadrul sf. liturghii a predicat, cu vocea-i dulce, blândă, convingător și documentat C. Diac. N. Corneanu, despre **Cultul Sfinților**.

Duminică, 4 Nov. a. c. va predica P. C. Protoereu Dr. M. Bănescu, cons. ref. eparhial.

Predicile toate vor fi făcute anume pentru tineretul școlar, în sufletul căruia — sub directa supraveghiere și părintească grijă a P. S. nostru Episcop Veniamin, — prin înțelegerea Directorilor școlari, se dorește a se sălășlui duhul Mântuitorului, de care vor avea atât trebuință în viață nouile generații, pentru binele lor și al Neamului.

Distincție. De sărbătoarea Sf. M. M. Dimitrie, P. S. nostru Episcop Veniamin, a binevoit a da binecuvântare arhierescă de a purta brâu roșu, Păr. Dimitrie Stoichescu din Teregova, pentru meritele sale pe teren pastoral, câștigate în cei 20 ani de apostolat.

Transmitem confratelui nostru sincere felicitări.

PARTEA OFICIALĂ

Circulară

Nr. 5065 B. 1945

Repetând îndrumările noastre din anii precedenți, cu privire la ocrotirea orfanilor și în special a orfanilor de războiu, ne adresăm din nou, Cuc. preoți din eparhia noastră, îndemnându-i cu toată stăruința să nu neglijeze această problemă și asistență socială, care intră în obligațiile elementare ale misiunii preoțești între oameni.

Suntem încredințați că nu este necesar să folosim nici termeni de aspre porunci, nici înduioșătoare cuvinte de convingere, pentru a învâpăia dragostea pe care păstorul o are pentru turma sa.

„Păstorul cel bun“ care „sufletul și-l pune pentru oile sale“ nu așteaptă nici ordine nici

cuvinte care să-i înflăcăreze spiritul de permanentă dăruire pentru cei încredințați lui spre păstorire. El trăește intens în sufletul turmei sale. Toate bucuriile și durerile turmei, sunt bucuriile și durerile lui.

Legăturile dintre păstor și păstoriți sunt așa de strânse, încât orice freamăt de suflet trece ușor dela inimă la inimă, ca o adiere de vânt care trece dela frunză la frunză.

Preotul cunoaște, ca nimeni altul, toate aspectele de mizerie ale omenirii, toate lipsurile și neajunsurile ei. Inima lui s'a obișnuit să prindă toate suspinele și durerile. Spre el se îndreaptă strigătul de ajutor cu sfântul și cutremurătorul cuvânt: „Părinte!“ Părinte, al celor năpăstuiți, părinte, al celor lipsiți, părinte, al tuturor, buni și răi, tari și slabi, bogăți și săraci.

Care preot nu va simți fiorul pătrunzător al acestui cuvânt? Care preot nu va simți în străfundurile conștiinței sale obligațiunile de părinte?

Multe și variate sunt aspectele de mizerie ale omenirii din zilele noastre. Dar, parcă, vae-tul orfanilor de războiu se ridică deasupra tuturor îndreptățitorilor la grija și ajutorul nostru, al tuturor. Copiii acelora care au murit dăruindu-se pentru alții, dăruindu-se pentru patrie, pentru noi toți, nu trebuie lăsați în părăsire și suferință.

Indreptățirea lor morală la sprijinul carității creștine și naționale nu se poate discuta.

Preotul care poartă o deosebită grijă de orfanii de războiu, își îndeplinește atât misiunea sacerdotală, ca trimis al lui Hristos pentru alinarea suferințelor, cât și misiunea sa națională, ca păstor al poporului.

Iarna, cu tot cortegiul de lipsuri și neajunsuri, bate la poarta orfanilor. Pentru a le veni în ajutor, îndrumăm preoțimea noastră să mobilizeze toate inimile caritabile. În fiecare parohie să se organizeze un comitet cu scopul de a ajuta și ocroti pe copiii orfani, până când aceștia vor putea fi plasați în orfelinate, unde vor primi îngrijire și creștere aleasă. Acest comitet va ajuta orfanii cu haine, alimente, cărți, etc. va stăruia să li se asigure drepturile ce li se cuvin, prin oficiile adm., judecătorești etc.

Fiecare preot va purta o condică specială, în care va trece datele și starea fiecărui orfan și tot ce a făcut pentru ei, în ordine cronologică.

Despre executarea celor de mai sus, fiecare preot va face raport prin oficiile protopopești, până la data de 15 Decembrie a. c. La raport se va anexa câte un tablou, care să cuprindă:

1. Numele orfanului, 2. vârsta, 3. starea materială și morală, 4. numele mamei (sau al tatălui la ceilalți ortani) sau al tutorelui, 5. ajutorul ce i s'a dat.

În raport se va arăta mai ales contribuția preotului la ajutorarea efectivă a orfanilor.

P. C. Protopopi, centralizând aceste rapoarte, ne vor comunica rezultatul până la finele acestui an.

Ne exprimăm, din nou convingerea că fiecare preot își va face o datorie de conștiință în executarea acestor obligații și nu vom fi necesitați să căutăm sancțiuni pentru nepăsare sau neglijență.

Caransebeș, la 29 Octombrie 1945.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Prot. Dr. Marcu Bănescu

CONCURS

În baza ordinului Ven. Cons. ep. Nr. 4292 B/945 din 31 August 1945 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru postul de paroh la parohia de cl. III-a din comuna Zervești protopresbiteratul Caransebeșului devenită vacantă pe urma pensionării pentru limita de vârstă a preotului Ioan Jucos.

I. BENEFICII:

1. Sesiune parohială în extindere de 32 jug. 678 stp
2. Birul parohial uzitat.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Locuință în natură.

II. INDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datoriile preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele și beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea calificarea cerută pentru parohii de cl. III-a precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan să-și înainteze cererile adresate Consiliului parohial ort. rom. din Zervești prin Prea On. Oficiu protopresbiter tractual în vr'o Duminică, sau sărbătoare în Sf. Biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nici decum în ziua de alegere.

Zervești, din ședința extraordinară a Consiliului parohial, ținută în 9 Septembrie 1945.

Președinte:
Pr. Ioan Jucos

Notar adhoc:
Toma Vermeșan

Nr. 393/1945. În conțelegere cu Oficiu protopresbiteral.

Caransebeș, la 11 Septembrie 1945.

Isaia Suru
protopop.

GIMNAZIUL DE FETE DIN CARANSEBES

A V I Z

Nr. 112 din 2 XI 1945.

Prin Decizia Min. Educației Naționale Nr. 294.428 din 27 X. 1945, a luat ființă cl. V. pe lângă Gimnaziul de fete din Caransebeș.

Cele interesate, se pot înscrie zilnic la cancelaria școlii.

Cele fără examen de capacitate, sunt rugate a trece la Direcțiune în vederea ținerii unui nou examen de admitere.

Directoare:
E. Șiclovan

Secretară:
S. Băloni

Primul Președinte al Curții de Apel Timișoara

Dos. IX/1945,

DECIZIUNE No. 3023

Noi Primul Președinte al Curții de Apel Timișoara. Văzând dispozițiunile art. 274 și urm. din legea de organizare judecătorească, precum și ordinul telegrafic al Ministerului de Justiție No. 102865 — 8 Oct. 1945.

Fixăm examenul de capacitate pentru funcțiunea de impiegat stagiar și dactilograf la instanțele judecătorești pe data de: **10 Noembrie 1945**, la sediul Curții de Apel Timișoara Str. Eugenia de Savoia No. 2 în sala de ședință a secțiunii III etaj II camera No. 71.

Candidații vor depune cererile de înscriere la examen cu actele respective la Curtea de Apel Timișoara, etaj I. Camera 36, în fiecare zi între orele 8—14 până la data de 5 Noiembrie 1945.

Candidații pentru posturile de impiegati vor avea vârsta de 21 ani împliniți și ca studii liceul teoretic sau comercial ori cursurile inferioare de liceu, iar dactilografele cel puțin cursul inferior secundar.

Actele ce vor trebui să însoțească petițiunile candidaților sunt:

1. Actul de naștere
2. Certificatul de studii
3. Certificatul de Naționalitate
4. Certificatul eliberat de biroul cazierului judiciar

Candidații înscriși la examen vor fi supuși și în prealabil unei examinări medicale ce se va efectua de d-l Medic legist al Tribunalului Timiș.

Examenul va fi scris și oral.

Examenul scris va consta dintr'o probă de natură să invedereze cultura generală, cunoștințele de gramatică și ortografie precum și caligrafia candidatului, iar examenul oral va purta asupra organizării instanțelor judecătorești, dispozițiile codului funcționarilor publici, asupra cunoștințelor de istoria și geografia țării, precum și noțiuni elementare de drept public intern.

Pentru funcțiunea de dactilograf concursul va costa și dintr'o probă scrisă la mașina după dictare.

Probele scrise sunt eliminatorii.

Dat în Cabinetul nostru azi la 10 Octombrie 1945.

Primpreședinte: **Const. G. Lupu ss.**

Primgrefier: **Radu Lucaci ss.**

Pentru conformitate, Caransebeș 15 Octombrie 1945.

Primpreședinte:

D. Grecu